

videre stødende ved, at det ydes som hidtil. Sikkert er det, at det jo til Dels er en frivillig Ydelse. At man nu vil kaste denne Ydelse, som er en rent personlig Afgift, der falder paa de enkelte Menighedsmedlemmer, over paa Kommunekassen — og paa Hartkornet — for det vil jo blive kastet over paa Hartkornet, ihvorvel jeg nok ved, at Formue og Lejlighed ogsaa skal udrede sin Del — forstaar jeg ikke. At Præsterne og Lærerne gerne ville have det, forstaar jeg, thi de sige fra begge Sider: Vi faa ikke saa meget Offer som tidligere, og vi ere derfor meget taknemmelige for, at Kommunen nu vil være saaelkværdig at forpligte sig til i Fremtiden at svare en bestemt Sum til Præster og Lærere. Offeret har ikke det fjerneste med Kommunekassen at bestille, og det undrer mig, at man paa en Tid som denne, da Bønderne gøre, hvad de kunne for at faa Hartkornsskatterne lettede, vil være med til ligefrem ved Lov at anspore til at lægge ny Byrder over paa Hartkornet ved paa Kommunekassen at lægge en Byrde, som ikke har det fjerneste med Kommunekassen at bestille. Jeg vil derfor henstille til det Udvalg, som faar med denne Sag at gøre, at det vil tage under Overvejelse, om det ikke vil være rigtigst at udstemme § 14. Det er en af de Ting, som skulle undergives Menighedsraadets Forsorg og Omsorg, og den højtærede Kultusminister har ikke sat Bestemmelsen herom ind i den Paragraf, der nærmest omhandler de Ting, som Menighedsraadet skal have med at bestille, men den højtærede Minister har tillagt denne Sag en saadan Betydning, at han har opstillet en særegen Paragraf og har givet det en særlig fremskudt Stilling i Lovforslaget. Det ønsker jeg ikke, at det skal have. Jeg mener, som sagt, at den Sag ikke har det fjerneste med Kommunekassen at bestille, og at man derfor skulde se at stemme den Paragraf ud af Lovforslaget.

Jeg ønsker Lovforslaget en velvillig Behandling, men jeg vil henstille saa vel til den højtærede Minister som til det Udvalg, der faar med den Sag at bestille: Lad os blive klar over, hvad det er, der tilsigtes med en Kirkeforfatning, lad os faa Klarhed over, hvor det er, vi føres

hen ved dette første Skridt, og lad os først og sidst holde fast ved, at Rigsdagen ikke, naar der tilvejebringes en Kirkeforfatning, frasiger sig sin Myndighed og sin Ret til at ordne og styre alle Folkekirkens ydre Forhold, og navnlig ikke berøves fuld Raadighed og Dispositionsret over Kirkens Midler.

Formanden: Der er endnu 4 Talere indtegnede, nemlig Folketingsmændene for Viborg Amts 4de Valgkreds (R. Hansen), Ringkjøbing Amts 5te Valgkreds (R. Nielsen), Ringkjøbing Amts 4de Valgkreds (Svendsen) og Odense Amts 8de Valgkreds (Holm). Jeg tillader mig at forespørge, hvor vidt noget af de nævnte Medlemmer har begæret Ordet for mere end kortere Bemærkninger.

R. Hansen: I Anledning af den ærede Formands Spørgsmaal skal jeg bemærke, at da jeg ikke tidligere har haft Ordet under Forhandlingen om disse Spørgsmaal, kan det, jeg har at bemærke, ikke komme ind under Begrebet: en kort Bemærkning.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (J. C. Christensen): Maa jeg bede om Ordet.

Formanden: Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet har Ordet.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (J. C. Christensen): Den ærede sidste Taler havde navnlig to Ting, han talte om. Den første var, at Rigsdagen skulde forbeholde sig sin Ret, naar vi lave en Kirkeforfatning. Deri er jeg fuldstændig enig med ham, saa enig, at jeg allerede to Gange har udtalt det under denne Forhandling. — Det andet, han talte om, var Offer afløsning. Han sagde, at den havde ikke noget med Kommunekasserne at gøre. Deri er jeg ogsaa fuldstændig enig med ham, og netop derfor har jeg foreslaaet i Lovforslaget, at Kommunekassen ikke skulde have noget med det at gøre, og at Hartkornet stod uden for. Ligningen sker efter Reglerne for Ligning af den personlige Kommuneskat, og det er frivilligt, om man vil indgaa Overenskomst om Offer afløsning